



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Рж1 у 43/2021**  
**23.04.2021. године**  
**Београд**

Врховни касациони суд, судија Катарина Манојловић Андрић, у предмету предлагача АА из села ..., одлучујући о жалби предлагача поднетој против решења Управног суда Р4 у 50/21 од 05.04.2021. године, у предмету заштите права на суђење у разумном року, донео је дана 23.04.2021. године,

**РЕШЕЊЕ**

**I ЖАЛБА СЕ УВАЖАВА и ПРЕИНАЧУЈЕ** решење Управног суда Р4 у 50/21 од 05.04.2021. године, тако што се:

Усваја приговор предлагача и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету I-7У 7110/20.

Налаже се судији известиоцу у предмету Управног суда I-7У 7110/20 да, у року од четири месеца од дана достављања овог решења Управном суду, правноснажно оконча поступак у наведеном предмету, као и да, у року од 30 дана по истеку претходно наведеног рока, обавести председника Управног суда о предузетим радњама.

Обавезује се Република Србија да предлагачу на име трошкова по приговору исплати износ од 6.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

**II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** Република Србија да предлагачу на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара, који ће бити исплаћен из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова, у року од 15 дана од дана подношења захтева за исплату.

**Образложење**

Предлагач је дана 19.04.2021. године поднео Врховном касационом суду, преко Управног суда, жалбу против решења Управног суда Р4 у 50/21 од 05.04.2021. године, којим је одбијен његов приговор ради убрзавања поступка у предмету Управног суда I-7У 7110/20, као неоснован. Ожалбеним решењем одбијен је и захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Предлагач у жалби наводи да је погрешно становиште Управног суда да приговор није основан, те да је у ожалбеном решењу суд погрешно оценио чињенице и околности од значаја за одлучивање о приговору ради убрзавања поступка. Предлагач сматра да је приликом оцене повреде права на суђење у разумном року, првостепени

суд морао да има у виду и дужину управног поступка који са управним спором представља интегралну целину. Истиче да је управни поступак за признавање права на дечији додатак започео јула месеца 2006. године и да поступак укупно траје 14 година, а да је у том периоду донето више пресуда у управном спору од стране Врховног суда Србије и Управног суда. Позивајући се на праксу Европског суда за људска права која се односи на вишеструко понављање поступка одлучивања пред нижом инстанцом, предлагач предлаже да Врховни касациони суд усвоји његову жалбу и преиначи ожалбено решење тако што ће утврдити да му је повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету У 7110/20, наложити поступајућем судији да поступак оконча у року од 30 дана од дана пријема решења о утврђивању повреде права на суђење у разумном року и предлагачу досудити трошкове поступка на име састава приговора и жалбе у укупном износу од 18.000,00 динара.

Поступајући по жалби предлагача, у смислу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС“ бр. 46/95... 106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је жалба основана.

О жалби је одлучивао судија одређен Годишњим распоредом послова у суду у смислу одредбе члана 16. став 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ број 40/15), којом одредбом је предвиђено да председник непосредно вишег суда може годишњим распоредом послова да одреди једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују по жалбама.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06), утврђено је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије, утврђено је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају се све околности предмета суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Ожалбеним решењем је одбијен приговор предлагача поднет ради убрзавања поступка у предмету Управног суда I-7У 7110/20, као неоснован, са образложењем да трајање поступка у управном спору од подношења тужбе 13.04.2020. године до подношења приговора ради убрзавања поступка не прелази оквира поступања у разумном року, а да су судије дужне да у складу са чланом 177. Судског пословника („Службени гласник РС“, бр. 110/09...39/16) предмете решавају по редоследу њиховог пријема. Осим тога, суд је оценио да је без утицаја на другачије одлучивање навод предлагача којим се указује на целокупно трајање поступка, јер се Законом о заштити права на суђење у разумном року, пре свега, остварује заштита права на суђење у разумном року у судском поступку.

Из ожалбеног решења произлази да је претходни поступак по тужби предлагача, као тужиоца, која је Управном суду поднета 13.04.2020. године, окончан 02.12.2020. године када је тужено Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања – Сектор за бригу о породици и социјалну заштиту – Одељење за управне и надзорне послове у области социјалне и породичне заштите доставило суду одговор на тужбу са списима предмета управног поступка. У образложењу ожалбеног решења се наводи да је у току 2020. године постојала објективна немогућност суда да поступа у спорном предмету – најпре за време ванредног стања које је трајало од 15.03. до 06.05.2020. године, а затим због решавања изборних спорова који су по закону нарочито хитни и морају имати приоритет при решавању у односу на све друге предмете у периоду од средине маја до краја јула 2020. године. По налажењу Врховног касационог суда, кашњење због наведених разлога је оправдано, али анализа суђења у разумном року мора бити свеобухватна, а кашњење у току одређене фазе поступка може бити допустиво под условом да укупно трајање поступка није прекорачено (став 36. пресуде Европског суда за људска права од 18. децембра 1983. године у предмету *Preto i dr. protiv Italije*, представка број 7984/77).

Околност да су радње у одређеној фази поступка предузимане у разумно прихватљивим размацима, нема значаја за предлагача ако се неразумно дуго суди у другој фази поступка или ако поступак у целини неразумно дуго траје. Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да се при одлучивању о правним средствима којима се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предмета суђења, а поред осталог и целокупно трајање поступка. Стога, уколико странка тражи заштиту права на суђење у разумном року у управном спору указујући на дуго трајање поступка у целини, не сме се занемарити трајање управног поступка који је претходио подношењу тужбе. Како поступак у управним стварима започиње пред управним органима или другим органима управног решавања, а у случају подношења тужбе се правноснажно окончава пред Управним судом, све то време до доношења правноснажне одлуке постоји за странку одређена правна несигурност, па се приликом оцене повреде права на суђење у разумном року у управним стварима управни поступак и управни спор посматрају као интегрална целина.

У овом конкретном случају, Управни суд у ожалбеном решењу није оспорио наводе предлагача из приговора да поступак одлучивања по његовом захтеву ради признавања права на дечији додатак за двоје деце за 2006. годину траје од јула 2006. године и да је у претходних 14 година у наведеном предмету одлучивано пресудама Врховног суда Србије од 05.03.2008. године и Управног суда од 24.02.2011. године,

05.09.2013, 27.08.2015, 25.08.2016, 15.06.2018. и 15.11.2019. године, којима су поништавана решења туженог органа и предмет враћан туженом органу на поновни поступак и одлучивање. Врховни касациони суд је оценио да се наведено трајање поступка решавања захтева предлагача не може сматрати разумним с обзиром на то да је предмет Управног спора исплата дечијег додатка, а да такав предмет према критеријумима изграђеним у пракси Европског суда за људска права, које прихвата и овај суд, захтева хитност у поступању. Поред тога, ради се о поступку у коме је тужба предлагача, као тужиоца, више пута уважавана и предмет враћан управним органима на поновно решавање, што је довело до тзв. „пинг-понг“ ефекта без коначног резултата оличеног у правноснажном решењу захтева. Европски суд за људска права је у пресуди *Floarea Pop protiv Rumunije* (ставови 53-54 пресуде од 06. априла 2010. године, број представке 63101/00) утврдио повреду права на суђење у разумном року подносиоца представке истичући да један од главних разлога кашњења у предмету из управне материје у коме је поступак трајао седам година и десет месеци проистиче из одсуства законских одредаба које би онемогућавале више узастопних враћања неког предмета на поновни поступак пред управним органима.

Полазећи од свега изложеног, Врховни касациони суд је, на основу члана 18. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, усвојио жалбу предлагача и преиначио првостепено решење Управног суда тако што је утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Управним судом у предмету I-7У 7110/20.

С обзиром на то да је овим решењем утврђена повреда права на суђење у разумном року у предмету који није правноснажно решен, Врховни касациони суд је одредио рок од четири месеца за правноснажно окончање предмета, а у смислу члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

Одлука о накнади трошкова предлагачу за састав приговора и жалбе од стране адвоката донета је на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку сходном применом одредаба члана 153. став 1, члана 154. и члана 163. став 1. Закона о парничном поступку, а висина трошкова утврђена је према Тарифном броју 13 Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката.

**Судија**  
**Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

**Поука о правном леку.**

Против овог решења жалба није дозвољена.

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић